

Monumentnummer*: 527155

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 08 december 2003
Kadaster deel/nr 82976/200

Woonplaats*	Gemeente*			Provincie*			
Amsterdam	Amsterdam			Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Jan Maijenstraat	14			1056 SG	Amsterdam		
James Cookstraat	1			1056 RW	Amsterdam		
James Cookstraat	3			1056 RW	Amsterdam		
Torresstraat	2			1056 RT	Amsterdam		
Torresstraat	4 I	I		1056 RT	Amsterdam		
Torresstraat	4		II	1056 RT	Amsterdam		
Torresstraat	4		III	1056 RT	Amsterdam		
Torresstraat	4		IV	1056 RT	Amsterdam		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel	
Sloten Noord-Holland	L					2485	
Sloten Noord-Holland	L	3057		A4			
Sloten Noord-Holland	L	3057		A1			
Sloten Noord-Holland	L	3057		A7			
Sloten Noord-Holland	L	3057		A5			
Sloten Noord-Holland	L	3057		A6			
Sloten Noord-Holland	L	3057		A3			
Sloten Noord-Holland	L	3057		A8			
Sloten Noord-Holland	L					2484	

Omschrijving**

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Inleiding

In 1928-1929 tot stand gekomen KERK, genaamd Jeruzalemkerk, met de voorgevel aan het plein aan de Jan Mayenstraat en met aangrenzende bebouwing aan de NO-hoek en NW-hoek, respectievelijk aan de James Cookstraat en de Torresstraat, met gezamenlijk zeven afzonderlijke ETAGEWONINGEN alsmede een inpandige CONSISTORIE met ruimte voor diakenen, predikant, collectanten en een spreekkamer. Kerk en woningen zijn onlosmakelijke onderdelen van één ontwerp. De kerk wordt aan drie zijden omgeven door een HEK op gemetselde voeting. Hierin aan de voorzijde drie en aan de beide zijkanten één toegang. In opdracht van de Nederlands hervormde gemeente van Sloterdijk gebouwd naar een ontwerp van de architect F.B. Jantzen F.G.zn - die ook het ontwerp voor de glas-in-loodramen heeft geleverd - in de stijl van de verstrakte Amsterdamse School met invloeden van Frank Lloyd Wright. Het ORGEL heeft een orgelfront naar een ontwerp van de orgelbouwer. Bij het ontwerp van het gebouw is gebruik gemaakt van (getallen)symboliek. De hoofdvormen van het bouwvolume, de terrasvorming en de liturgische dispositie verwijzen naar de tempelbouw. De steensoorten hebben in materiaal en kleur verschillende symbolische betekenissen; ook de lampen, betimmeringen en leuningdragen in kleurstelling, vorm en materiaalkeuze symbolische verwijzingen. De afmetingen en maatverhoudingen van de Jeruzalemkerk zijn volgens symbolische getallenschemata gecomponeerd.

Omschrijving

Op samengesteld rechthoekig grondplan tot stand gekomen kerk met aangrenzende bebouwing waarin vijf bouwlagen boven het maaiveld. Het geheel bestaat uit kubische verspringende bouwvolumes onder een samenstel van platte daken. Gemetselde gevels in oranjerode en donkerbruine baksteen in Noors verband met een decoratief gebruik van Beiers graniet. De gevels rusten op een door een granieten gevellijst afgesloten sokkel van paarse klinkers. De kerk is noord-zuid georiënteerd en heeft een zuidelijke voorgevel met stoep met drie treden en drie gelijke toegangen in de sokkel. Boven de sokkel is de kerk als een gesloten blok iets teruggezet. Boven de centrale toegang een tekst in metalen letters 'JERUZALEMKERK' waarboven drie hoge en smalle drievoudige vensters met gemetselde afgeschuinde benedendorpel, gemetselde tussenstijlen en een korte en gedrongen klokkentoren met verspringingen in het metselwerk en met galmgaten. Rechte gevelbeëindiging met eenvoudige lijst. De beide zijgevels hebben een toegang onder een platte luifel in uitbouw met kleine vierkante en hoge en smalle meervoudig gelede vensters. De tweede uitbouw is hoger en dieper en heeft een vensterpartij met zeven vensters met geleding en met tussenliggende geprononceerde gemetselde middenstijlen die tot boven de gevelbeëindiging reiken en met zeven vierkante benedenlichten met granieten tussenstijlen. Verder gemetselde gevellijsten. De aangrenzende vijfhoekse bebouwing aan de NO- en NW-hoek heeft aan de zijde van de Jan Mayenstraat een toegang onder luifel op de begane grond en tweede toegang onder luifel en met hoge stoep met trap naar de tussenverdieping in trappenhuis. Deze zijgevels hebben verder een risalering met op de hoek geplaatste vensters met geleding, een venster met bouwglas op de begane grond en twee drievoudige vensters op de vierde verdieping. De voorgevels aan respectievelijk de James Cookstraat en de Torresstraat hebben per bouwlaag twee vensters. Op de begane grond hoge en meervoudig gelede vensters; op de eerste, tweede en derde verdieping venster met verticale roedenverdeling; op de vierde verdieping een drievoudig geleed en een venster/hijsluik onder hijsbalk. Opliggend metselwerk naast en boven de vensters van de derde verdieping. Bij de aanhechting met de overige bebouwing van de gevelwand een vanaf een console op de begane grond opgaande risalierende schoorsteen. Ook op de hoek met de aanhechting met het kerkgebouw een schoorsteen met rookgaten en afdekking.

Interieur: De indeling van de kerkruimte is kruisvormig, waarbij het middenschip domineert. De opstelling van de banken is geheel georiënteerd op de kansel. Het doopvont bevindt zich bij het midden van de achterwand. De avondmaalstafel is in de middenas van de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

kerk verhoogd opgesteld. De donker-mahonie (occumé) betimmeringen, de preekstoel, de banken en de stoelen zijn uitgevoerd in de trant van de verstrakte Amsterdamse School. Drieklaviers orgel met vrij pedaal en 43 stemmen met elektrische tractuur, in 1930 gebouwd door de firma Furtwängler & Hammer uit Hannover. Het instrument kan gezien worden als een karakteristieke, en nog gaaf bewaard gebleven, representant van de 'Orgelreform' - beweging waarbij de 16de-eeuwse klankidealen geformuleerd door M. Praetorius in diens Syntagma Musicum als uitgangspunt werden genomen. De architectuur van het instrument is onlosmakelijk met de architectuur van de ruimte verbonden en vormt daarmee een grote eenheid. De ramen zijn volledig met glas-in-lood gevuld. De wand- en hanglampen van brons en glas zijn oorspronkelijk. Boven de hoofdingang symboliseert de grote opgaande raampartij het Verloren Paradijs met de engel met het vlammeende zwaard en met de Heilige Geest in de gedaante van een duif (respectievelijk Paradijsvloek en Paradijsbelofte). De zeven ramen onder de gaanderijen hebben het Scheppingsverhaal als motief, terwijl de grote ramen daarboven de Stad Gods uit de Openbaring van Johannes weergeven: de stad met de twaalf poorten. In de trappenhuizen is de offerande in de voorhof van de tempel uitgebeeld. Ter zijde van de kansel zijn nog Melchizedek en Maleachi afgebeeld. Het avondmaalszilver dateert van 1932 en is ontworpen door Alex Meijer uit Schoonhoven.

Waardering

Jeruzalemkerk met aangrenzende etagewoningen en consistorie en hek uit 1928-1929 van algemeen belang vanwege de architectuur- en cultuurhistorische en typologische waarde als een in- en uitwendig gaaf bewaard voorbeeld van een in expressionistische trant uitgevoerde Nederlands Hervormde kerk met betrekkelijk zeldzame toepassing van overwegend kubische vormen en bijbehorende kerkinrichting uit de bouwtijd. Het orgel van Furtwängler & Hammer uit 1930 is een gaaf bewaard gebleven representant van de 'Orgelreform'-beweging. Tevens van belang als beeldbepalend element aan een symmetrisch aangelegd plein en wegens de ensemblewaarde in verband met stilistisch verwante omringende bebouwing.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Religieuze gebouwen	Kerk en kerkonderdeel	Consistorie
Voorwerpen op pleinen en dergelijke	Erfscheidings(D)	Hek
Woningen en woningbouwcomplexen	Woonhuis(K)	Woonhuis
Religieuze gebouwen	Kerk en kerkonderdeel	Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument